

Европейски съюз

**ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ
МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА - ЛОМ**

**Обучение на екипа и членовете на колективния
върховен орган във връзка с прилагането на
Стратегията за местно развитие на МИГ– ЛОМ
на тема:**

**«Разработване и управление на проекти
по Програма за развитие на селските
райони 2014 – 2020»**

Организация: СНЦ „Инициатива за развитие на селските райони“

Лектори:

Лучко Македонски

Нели Цветкова

12.07.2018г., град Лом

Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020

- ▶ **Мярка 1–4.1 „Подкрепа за инвестиции в земеделски стопанства“**
Мярка 2–4.2 „Инвестиции в преработка /маркетинг на селскостопански продукти“
- ▶ **Мярка 3–6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“**
- ▶ **Мярка 4–7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“**
- ▶ **Мярка 5–7.5 „Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура“**
- ▶ **Мярка 6 „Инвестиции за проучване, развитие и популяризиране на културното, историческото и природното наследство и бит на територията на МИГ–ЛОМ“**

Частни мерки

Публични мерки

Мярка 1 – 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“

Допустими дейности:

- ✓ Внедряване на нови продукти, процеси и технологии и обновяване на наличните производствени материални и/или нематериални активи;
- ✓ Насърчаване на сътрудничеството с производителите и преработвателите на земеделски продукти;
 - ✓ Повишаване на енергийната ефективност в земеделските стопанства;
- ✓ Подобряване условията на труд, подобряване на хигиенните, ветеринарните, фитосанитарните, екологичните и други условия на производство;
 - ✓ Подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти;
- ✓ Осигуряване на възможностите за производство на биологични земеделски продукти.

Допустими получатели

- ▶ Земеделски стопани, отговарящи на следните условия:
 1. да са регистрирани като земеделски стопани
 2. минималният стандартен производствен обем на земеделското им стопанство е не по-малко от левовата равностойност на 2000 евро;
 3. ако са юридически лица, трябва да са:
 - а) да са получили за предходната или текущата финансова година приход от земеделски дейности или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ или приход от преработка на земеделска продукция или услуги, директно свързани със земеделски дейности, или получена публична финансова помощ.
 - б) регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите, Закона за вероизповеданията или създадени по Закона за Селскостопанската академия.
 - в) признати групи производители и признати организации на производители на земеделски продукти;.

Допустими разходи

- ▶ Строителство или обновяване на сгради и на друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство, включително такава използвана за опазване компонентите на околната среда;
- ▶ Закупуване и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес;
- ▶ Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения;
- ▶ Разходи за достигане съответствие с нововъведените стандарти на ЕС;
- ▶ Закупуване на: съоръжения, прикачен инвентар за пчеларство и съответно оборудване, необходимо за производството на мед;
- ▶ Закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи;
- ▶ Закупуване на сгради, помещения и друга недвижима собственост;
- ▶ Закупуване на специализирани земеделски транспортни средства;
- ▶ Разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти;
- ▶ Закупуване на софтуер, разходи за ноу-хау, патенти и права;
- ▶ Разходи, свързани с проекта.

Финансови параметри

**За кандидати с размер на стопанствата над
8000 евро СПО:**

Минимален размер на допустимите разходи:
5 000 лева.

Максимален размер на допустимите разходи:
100 000 лева.

**За кандидати с размер на стопанствата от
2 000 до 7 999 евро СПО:**

Минимален размер на допустимите разходи:
5 000 лева.

Максимален размер на допустимите разходи:
30 000 лева.

Бюджет на мярката: 567 182,00 лева

Интензитет на помощта

За кандидати с размер на стопанствата над
8000 евро СПО – до 70%

За кандидати с размер на стопанствата от 2
000 до 7 999 евро СПО – до 80%

Мярка 1 – 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“

Закупуване на трактори и прикачен
инвентар:

Създаване на трайни насаждения:

Строително – ремонтни дейности на
сгради, необходими за земеделското
производство:

Мярка 2 – 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

Допустими дейности:

- ✓ Внедряване на нови и/или модернизиране на наличните мощности и подобряване на използването им;
- ✓ Внедряване на нови продукти, процеси и технологии;
- ✓ Намаляване на себестойността на произвежданата продукция;
- ✓ Постигане на съответствие с ново въведени стандарти на ЕС;
- ✓ Подобряване на сътрудничеството с производителите на суровини;
- ✓ Опазване на околната среда, включително намаляване на вредните емисии и отпадъци
- ✓ Подобряване на енергийната ефективност в предприятията
 - ✓ Подобряване на безопасността и хигиенните условия на производство и труд;
- ✓ Подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост;
 - ✓ Подобряване на възможностите за производство на биологични храни чрез преработка на първични земеделски биологични продукти.

Допустими получатели

- ▶ Земеделски стопани;
- ▶ Признати групи или организации на производители или такива, одобрени за финансова помощ по мярка 9 „Учредяване на групи и организации на производители” от ПРСР 2014 – 2020 г.;
 - ▶ Еднолични търговци и юридически лица, различни от кандидатите по т. 1 и 2;

Кандидатите по т. 1, 2 и 3 трябва да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите.

Допустими разходи

- ▶ Изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга;
- ▶ Закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга;
- ▶ Закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за производствени дейности;
- ▶ Закупуване на сгради, помещения и други недвижими имоти, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за производствени дейности на територията на МИГ
- ▶ Закупуване на специализирани земеделски транспортни средства;
- ▶ Разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти;
- ▶ Закупуване на софтуер, разходи за ноу-хау, патенти и права;
- ▶ Изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории,
- ▶ Разходи, свързани с проекта.

Финансови параметри

За кандидати с размер на стопанствата над 8000 евро СПО:

Минимален размер на допустимите разходи: 5 000 лева.

Максимален размер на допустимите разходи: 100 000 лева.

За кандидати с размер на стопанствата от 2 000 до 7 999 евро СПО:

Минимален размер на допустимите разходи: 5 000. лева.

Максимален размер на допустимите разходи:
30 000 лева.

Бюджет на мярката: 400 939 лева

Интензитет на помощта

За кандидати с размер на стопанствата над 8000 евро СПО:

Финансовата помощ е в размер на 50 % от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, като същата може да се увеличава на база общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи до 70%.

За кандидати с размер на стопанствата от 2 000 до 7 999 евро СПО:

Финансовата помощ е в размер на до 60% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи до 80%

Мярка 2 – 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“

Създаване или модернизация на мандри:

Създаване или модернизация на фабрики за консервиране:

Създаване или модернизация на месопреработвателни предприятия:

Мярка 3 – 6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземенделски дейности“

Допустими дейности:

- ✓ Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги);
- ✓ Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
 - ✓ Развитие на услуги във всички сектори;
 - ✓ Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
 - ✓ Развитие на занаяти.

Допустими получатели

- ▶ Земеделски стопани, които минимален стандартен производствен обем на земеделското стопанство не по-малко от левовата равностойност на 2 000 евро;
- ▶ Микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията
- ▶ Физически лица, регистрирани по Закона за занаятите.

Допустими разходи

- ▶ Изграждане, придобиване или подобрения на недвижимо имущество;
- ▶ Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите;
- ▶ Общи разходи, свързани с разходите за точка „1“ и „2“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост;
- ▶ Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки;

Финансови параметри

Минимален размер на общите допустими разходи –
5 000 лв

Максимален размер на общите допустими разходи за
проект – 1 40 000 лева

За кандидати микропредприятия, физически лица или
земеделски стопани, които имат икономически размер,
измерен в стандартен производствен обем (СПО) над 8
000 евро:

Финансовата помощ не може да надвишава 75% от общите
допустими разходи

За кандидати земеделски стопани, които имат
икономически размер, измерен в стандартен
производствен обем (СПО) от 2 000 до 7 999 евро:
Финансовата помощ е в размер до 85% от общия размер
на допустимите за финансово подпомагане разходи.

Бюджет на мярката: 733 425,00 лева

Мярка 3 – 6.4.1 «Инвестиции в подкрепа за неземеделски дейности»

Изграждане/модернизирание/оборудване на:

- ▶ Автосервиз, автомивка;
- ▶ Аква-парк, уелнес и СПА център, фитнес център, воден център и др.
- ▶ Обществена пералня, химическо чистене, козметичен салон и др.;
- ▶ Ветеринарен център, зъболекарски кабинети, счетоводна кантора и др.;
- ▶ Старчески домове, хосписи, аниматорски центрове за деца и др.;
- ▶ Кафе-сладкарници, сладкарски цех, пекарна и др.
 - ▶ Къщи за гости с до 20 места за настаняване.

Мярка 4 – 7.2 «Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура»

Допустими дейности:

- ✓ Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи общински пътища, улици, тротоари, и съоръженията и принадлежностите към тях;
- ✓ Изграждане и/или обновяване на площи, за широко обществено ползване, предназначени за трайно задоволяване на обществени потребности;
- ✓ Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на социална инфраструктура за предоставяне на услуги, които не са част от процеса на деинституционализация на деца или възрастни, включително транспортни средства;
- ✓ Реконструкция и/или ремонт на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност
- ✓ Изграждане, реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на спортна инфраструктура;
- ✓ Изграждане, реконструкция, ремонт, реставрация, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот, вкл. мобилни такива, вкл. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства;
- ✓ Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение.

Допустими получатели

- ▶ Община Лом;
- ▶ Юридически лица с нестопанска цел за дейности, свързани със социалната и спортната инфраструктура и културния живот, със седалище на територията на МИГ;
- ▶ Читалища за дейности, свързани с културния живот, със седалище на територията на МИГ;
 - ▶ МИГ – Лом.

Допустими разходи

- ▶ За строителство, реконструкция, рехабилитация, изграждане, обновяване, ремонт и/или реставрация на сгради и/или помещения и/или друга недвижима собственост, съгласно допустимите за подпомагане дейности;
- ▶ Закупуване на нови транспортни средства, оборудване и обзавеждане до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг, съгласно допустимите за подпомагане дейности;
- ▶ Придобиване на компютърен софтуер, патентни и авторски права, лицензи, регистрация на търговски марки, до пазарната им стойност;
- ▶ Разходи, свързани с проекта – до 12%;

Финансови параметри

Минимален размер на общите допустими разходи –
10 000 лв

Максимален размер на общите допустими разходи
за проект – 390 000 лева

Финансовата помощ е в размер на 100 % от общия
размер на допустимите за финансово подпомагане
разходи

Бюджет на мярката: 938 784 лева

Мярка 4 – 7.2 «Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура»

Изграждане на спортна площадка:

Рехабилитация на общински път:

Ремонт на читалищна сграда:

Създаване на паркови пространства:

Мярка 5 – 7.5. «Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдых, туристическа инфраструктура»

Допустими дейности:

- ✓ Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на туристически информационни центрове;
- ✓ Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителските центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство;
- ✓ Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на центровете за изкуство и занаяти с туристическа цел;
- ✓ Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел;
- ✓ Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки).

Допустими получатели

- ▶ Община Лом;
- ▶ Юридически лица с нестопанска цел;
 - ▶ МИГ – Лом.

Допустими разходи

- ▶ Изграждане, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество;
- ▶ Закупуване или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива;
- ▶ Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост – до 12%;
- ▶ Следните нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.

Финансови параметри

Минимален размер на общите допустими разходи –
7 000 лв

Максимален размер на общите допустими разходи
за проект – 97 791,50 лева

Финансовата помощ е в размер на 100 % от общия
размер на допустимите за финансово подпомагане
разходи

Бюджет на мярката: 97 790,00 лева

Мярка 5 – 7.5. «Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура»

Оборудване на туристически информационен център:

Създаване и оборудване на центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство;

Поставяне на информационни туристически табели:

Мярка 6 „Инвестиции за проучване, развитие и популяризиране на културното, историческото и природното наследство и бит на територията на МИГ–ЛОМ”

Допустими дейности:

- ✓ Проучване, изучаване и съхранение на местното наследство – култура, бит, типични местни храни, типични местни продукти, музика и изобразително изкуство, история, традиционни занаяти, обичаи и ритуали, неписана и писана традиция;
- ✓ Организиране и провеждане на: Временни и постоянни тематични изложби /етнографски, археологически, типични местни храни, типични местни продукти, занаятчийски продукти и др./, свързани с културното наследство;
- ✓ Проучвания и изработване на материали във връзка с документиране и/или изследване, и/или промотиране на материалното и/или
 - ✓ нематериалното културно наследство
- ✓ Разработване и разпространение на информационни материали (брошури, тематични изследвания, снимки, каталози и др.) –
Разработване и представяне на макети, възстановяване на елементи от традиционни костюми или предмети от традиционния бит;
- ✓ Подготовка, организация и провеждане на местни празници – събори, панаири, фестивали, хепънинги, възстановки на исторически събития и др.
- ✓ Подготовка за извършване на проучвания и съхранение на археологическите паметници на територията.

- ▶ Дейности по съхраняване, идентифициране, възстановяване и обновяване на природното и културно наследство на територията;
- ▶ Инвестиции в нематериално културно наследство: изследване, документиране и съхраняване на елементи от него, в т.ч. местния фолклор, опазване на мемориални и природни пространства;
 - ▶ Дейности, насочени към развитие на спорта (спортни събития и др.);
 - ▶ Дейности за популяризиране на културното наследство извън територията;
- ▶ Насърчаване на екологичната култура за опазване на природното наследство на селата.

Допустими получатели

- ▶ Община Лом;
- ▶ Юридически лица с нестопанска цел, със седалище на територията на МИГ;
 - ▶ Читалища от територията на МИГ;
- ▶ Юридически лица, регистрирани по Търговския закон;

Допустими разходи

- ▶ Разходи за проучвания и информационни дейности, свързани с популяризиране на нематериалното културно наследство;
- ▶ Разходи за организация и провеждане на различни мероприятия/ събития във връзка с местни културни обичаи и традиции, в т.ч. хонорари, средства за награден фонд, командировки, възнаграждения за лектори/ жури, канцеларски материали за целите на проекта (покани, афиши, обяви и др.) и др.
- ▶ Разходи за закупуване на традиционни фолклорни костюми за самодейно колективи към читалищата, работещи в сферата на съхраняване на местните традиции и обичаи.
- ▶ Закупуване на оборудване и обзавеждане (вкл. озвучителна и др. техника), свързано с предвидените в проектите събития;
- ▶ Проучвания и изработване на материали във връзка с идентификация и/или документиране и/или изследване, и/или съхраняване на елементи от нематериалното културно наследство;

- ▶ Разходи за опазване на природното наследство -- информационни кампании сред населението, организиране и провеждане на открити уроци за деца и ученици, еко-изleti, семинари, клубове, кръжоци, конкурси други дейности, насочени към младите хора за повишаване на тяхната екологична култура за опазване на природното наследство, информационни и рекламни материали, семинари, изследвания за биоразнообразието и др.
- ▶ Разходи, свързани с проучване, провеждане на археологически разкопки, консервиране и/или възстановяване на паметници на културата с местно значение и осигуряване на достъп до тях;
- ▶ Популяризиране, и съхранение на културното наследство (например провеждане на различни мероприятия във връзка с местни културни обичаи и традиции – фестивали, събори и други събития, свързани с местното културно наследство, организиране на изложби, семинари и др.); информационни дейности – реклама, плакати, статии, радио и ТВ предавания за нематериалното културно наследство; неформални способи за предаване на знанията и информацията за местното културно наследство (напр. предаване на знания и умения, техники и технологии, свързани с опазването и развитието на традиционните занаяти и др.)

Финансови параметри

Минимален размер на общите допустими разходи –
5 000 лв

Максимален размер на общите допустими разходи
за проект – 100 000 лева

Интензитет на финансовата помощ:

1. 100 % за получател публично лице и проектът не генерира приход;
2. 70 % за получател публично лице и проектът генерира приход;
3. 60 % за получател частно лице и/или юридическо лице с нестопанска цел;
4. 70 % за получател частно лице и/или юридическо лице с нестопанска цел и проектът е в обществена полза

Бюджет на мярката: 195 580,00 лева

Мярка 6 „Инвестиции за проучване, развитие и популяризиране на културното, историческото и природното наследство и бит на територията на МИГ–ЛОМ”

Примерни проекти:

Разработване на филм, рекламен клип или др.

Организиране на фестивал

Изработване на рекламна брошура за популяризиране на дестинацията

Организиране на изложба на местни храни

STEP ①

Основни стъпки при кандидатстване

Седалище на територията на МИГ – Лом за всички мерки по СВОМР.

- ▶ **Частни мерки:** В случай, че няма предприятие, регистрирано в селски район – регистрация на територията на селски район. Няма значение дали ще бъде ЕТ, ЕООД, ООД, СД или друг вид правна форма. Земеделският стопанин също трябва да е регистриран на територията на МИГ.
- ▶ **Публични мерки:** Читалища и организации, регистрирани по ЗЮЛНЦ – Седалище на територията на МИГ – Лом

STEP ②

ОСНОВНИ СЪПКИ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ

Осигуряване на имот за извършване на дейността.

1. В случай, когато дейността се извършва на имот – собственост на кандидата, т.е. на фирмата – представя се Нотариален акт.

2. В случай, че дейността не се извършва на имот на собственост на кандидата се представя:

- ▶ учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години – в случай на кандидатстване за разходи за строително-монтажни работи за изграждане на нов строеж, надстрояване и/или пристрояване на съществуващ строеж за които се изисква разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията;
- ▶ документ за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години в случай на кандидатстване за разходи за:
- ▶ а) закупуване и/или инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения, необходими за подобряване на производството и/или обновяване на сгради и/или помещения, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията;
- ▶ б) строително-монтажни работи извън случаите по т. 1.

СТЕП ③

ОСНОВНИ СЪПКИ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ

Осигуряване на необходимите документи за предвидените строително – монтажни работи:

- ▶ заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява, когато за предвидените строително-монтажни работи не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно Закона за устройство на територията;
- ▶ одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза "Технически проект" или "Работен проект (работни чертежи и детайли)" в съответствие с изискванията на Закона за устройство на територията и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти
- ▶ подробни количествени сметки за предвидените строително-монтажни работи, заверени от правоспособно лице;
- ▶ разрешение за строеж, когато издаването му се изисква съгласно Закона за устройство на територията;
- ▶ становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно Закона за устройство на територията.

STEP ④

ОСНОВНИ СЪПКИ ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕ

Осигуряване на оферти за предвиденото за закупуване производствено оборудване и обзавеждане.

- ▶ Запитване за оферта по образец, което Бенефициентът изпраща до доставчици на предвиденото оборудване за закупуване.
- ▶ Всяка оферта трябва да съдържа име на доставчика, цена, технически параметри, марка и модел, дата на валидност и дата на издаване.
- ▶ Сключване на предварителни договори за доставка и услуги с избраните доставчици.

STEP ⑤

Основни стъпки при кандидатстване

Издаване на Квалифициран електронен подпис.

- ▶ Проектното предложение се подава в Електронна система ИСУН 2020, за което се изисква електронен подпис.
- ▶ В случай, че кандидатът няма, може да бъде издадено пълномощно за ползване на КЕП на друго юридическо или физическо лице.

Благодаря за вниманието!

